

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van **Dr. K. Schilder, Dr. C. Tazelaar en Prof. Dr. J. Waterink**

Medewerkers: Dr. H. A. van Andel, Solo; Dr. R. E. van Arkel, Utrecht; Dr. Henry Beets, Grand Rapids; Dr. C. Bouma, 's-Gravenhage; Dr. K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr. F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr. T. Hoekstra, Kampen; Dr. G. Keizer, De Steeg; Dr. B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr. C. Lindeboom, Amsterdam; Dr. S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr. J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr. F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meina, Groningen; Dr. A. Ringnalda, Ermelo; Dr. J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr. J. Thijss, Zwolle; Dr. J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr. D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr. J. de Vries, Tilburg; Dr. J. D. Wielenga, Franeker; Mr. J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan het
Bureau van „De Reformatie” te Goes.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Val door poging tot opheffing. II.
— Uit de Schrift: Dubbele bewaringsdienst. (I Petr. 1:4, 5a.)
— Kerkelijk Leven: De efficiency-kerk. Schrift en Woord Gods. — Lit. en Kunst: P. A. de Rover, Door Donker en Dood. — Uit de Historie: Te Giessendam. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Arbeids-gebed — Arbeids-gelofte. VII (Slot.)
— Vakwetenschap en Praktijk: De Anatomische gedachte in de Geneeskunde. II. — Zending en Evangelisatie: James Hudson Taylor, II. — Perschoon. — Boekbespreking, enz.

HOOFDARTIKEL

Val door poging tot opheffing.

II.

Niet alleen is de wijze waarop het roode bestuur te Weenen de zaak van de kinderverzorging ter hand nam uitermate duur, er zijn ook ernstige morele bezwaren.

Trouwens deze morele bezwaren gelden niet alleen de houding tegenover de kinderverzorging.

Ook de oplossing van het woningvraagstuk kan moeilijk een zedelijke opheffing van het volk worden genoemd. De 700.000.000 Schilling die uitgegeven werd (niet 7.000.000 zooals de zetter ons in ons eerste artikel liet zeggen) is kapitaal van een ander, dat renteloos ter beschikking gesteld wordt van menschen, die in woningen komen die zoo groot zijn, dat zij niet kunnen meubileren, en zoo royaal zijn opgezet, dat een taxi-chauffeur tegen me zei: „Ik woon liever wat meer heimisch”. Hij vond het in deze woningen heeltemaal niet „gemütlich”. Maar, is dat volksofvoeding dat men op die wijze de menschen voor een kleinigheid op kosten van de vreemde geldschietters laat wonen in woningen, die ze feitelijk niet eens bewonen kunnen?

Doch daarover willen we het thans niet hebben. Ten opzichte van de kinderen openbaarde zich in Weenen een ontstellende ontfaarding der zeden. In een vorig artikel wezen we er op, hoe sterk in 10 jaar tijds het getal pupillen van het Jugdenamt was geklommen.

Hoe komt de gemeente nu aan deze pupillen.

Het centrale punt voor de kinderverzorging is in de stad Weenen de zoogenaamde „Kinderübernahmestelle”.

In het prachtige gebouw dat dien naam draagt, wordt, dit willen we voorop stellen, schitterend werk verricht. Vooral in dienst der wetenschap wordt hier prachtige arbeid gepraesteed.

Onder leiding van Prof. Karl Bühler en speciaal onder toezicht van zijn vrouw, Prof. Charlotte Bühler, arbeiden hier dagelijks verscheidene assistenten en doctoren, die bezig zijn met het onderzoeken der kinderen. Doel van dit onderzoek is in de eerste plaats het verkrijgen van wetenschappelijke gegevens omtrent de ontwikkeling van het kind. Wij willen de laatste zijn om hierover maar één woord van afkeuring te doen hooren. De Bühlers beschikken in de „Kinderübernahmestelle” over een gelegenheid tot onderzoek, die bijna eenig is over de geheele wereld.

In deze „Kinderübernahmestelle”, komen alle kinderen die om één of andere reden aan de ouders worden ontnomen, of door de ouders moeten worden overgegeven aan vreemde voogden of verzorgers.

Wanneer de kinderen zijn opgenomen, worden ze nauwkeurig onderzocht, medisch zoowel als psychologisch. Soms wordt dan het kind overgegeven aan een familie, hetzij dan dat die familie het kind als eigen kind aanneemt, hetzij dat het op kosten van de stad in gezinsverpleging gaat. Vrij dikwijls komt het voor, dat een echtpaar hier een kind zoekt, om het als eigen kind aan te nemen. Maar in de meeste gevallen moet het kind op kosten van de gemeente bij particulieren of in een inrichting worden ondergebracht.

Het feit dat op dit oogenblik 25.000 kinderen

onder voogdij van het Jugdenamt staan, doet wel vermoeden, dat zeer veel kinderen een plaats moeten vinden in een inrichting.

Nu zou dit alles te prijzen zijn, indien er niet een uiterst gevaarlijke zijde aan deze schijnbaar zoo mooie tak van sociale zorg moest worden signaleerd.

Ten onzent is het in den regel zoo, dat de kinderen, die voor voogdij in aanmerking komen, moeten worden gehaald, maar het gevaar bij de „Kinderübernahmestelle” is, dat men er ook kinderen kan brengen. Toen ik informeerde naar de mogelijkheden en naar den gang van zaken ten dezen, zei men mij, dat het vrij dikwijls voorkwam dat b.v. jonggetrouwde echtparen, die 1 of 2 kinderen hebben van elkaar scheiden willen. Dan zijn de kinderen een last. Wanneer dan de man zou weg gaan, zou de vrouw met de onverzorgde kinderen achterblijven en wanneer zulk een vrouw nu haar kinderen naar de „Kinderübernahmestelle” brengt, worden ze daar opgenomen.

Zelfs zei een assistente van een inrichting mij, dat het wel voorkwam, dat ouders, die het plan hadden bij elkander weg te gaan, hun kinderen brachten met het oog op het feit, dat ze anders niet verzorgd zouden zijn.

Zoodra een inrichting nu op deze wijze gaat werken, begint zij een ernstige maatschappelijke bedreiging te beteekenen. Immers, zij is dan een veiligheidsklep tegen het gevaar, dat het zondigen tegen de ordeningen Gods anders toch altijd nog meebrengt.

Ze helpt op die wijze de banden des levens te verbreken.

En daarin nu juist ligt bij allerlei goed bedoelde pogingen het groote morele fiasco van een regeling, zooals men die te Weenen ontwierp.

Voeg daar nu bij, dat straks een deel van deze kinderen wordt opgevoed in een omgeving die diametraal tegengesteld is aan het milieu, waaruit ze komen en waarin ze later tot op zekere hoogte weer zullen moeten terugkeeren, dan begrijpt men, hoe we helaas moeten oordeelen dat deze schijnbare prachtige oplossing van een sociaal vraagstuk, toch in werkelijkheid door en door gevaarlijk is, en in wezen een inzinking en een val beteekent voor het peil dezer samenleving.

Want voor de maatschappij is de vraag, of er geleefd wordt naar de heilige ordeningen Gods, toch altijd nog heel wat belangrijker dan de vraag, of er een ruime gelegenheid is, om onder voogdij gestelde kinderen luxueus te verzorgen.

Nu zouden we over het voorbeeld in Weenen niet zoo uitvoerig hebben gesproken, ware het niet, dat we ook in onze samenleving tendenzen zien, die in dezelfde richting gaan.

We bedoelen nu niet dat er ten opzichte van de „voogdij- en regeringskinderen” op eenzelfde wijze zou worden gehandeld als in Weenen. Verre vandaar. Het is zelfs niet eens op dit punt, dat we de vergelijking willen treffen.

Het gaat niet om overeenkomstige feiten, maar over overeenkomstige tendenzen.

Ook ten onzent staat de zorg voor het kind in het middelpunt van de aandacht. De velerlei wijze, waarop het belang van het kind in allerlei kringen wordt behartigd, is speciaal een uitloei van het feit, dat al meer het bewustzijn doordrongt, dat de zorg voor het kind zorg voor de toekomst beteekent.

Maar toch is het opvallend, hoe weinig het zedelijk element hier bij velen spreekt.

In vele gevallen is de zorg voor het lichaam nummer één en is de poging om vooral maatregelen te nemen, opdat het kind het uiterlijk goed heeft, het hoogste waartoe men komt.

Vooral in onze groote steden zorgt men op waarlijk vrijgevege wijze voor de belangen van het kind. Ondanks de ernstige pogingen om te bezuinigen, worden in het laatste jaar te Amsterdam toch eenige honderdduizenden guldens meer uitgegeven voor het vak-onderwijs, dan in vorige jaren. De Overheid neemt de zorg voor het lichaam van

het kind schier geheel over. De gemeente stelt schoolartsen aan; de gemeente zorgt voor de voeding van arme schoolkinderen; de gemeente neemt hoe langer hoe meer de taak van het gezin over.

Hoewel we nu op zich zelve voorstanders zijn van het instituut voor den schoolartsendienst, mits deze dienst uitgaat van de ouders, willen we er met nadruk op wijzen dat het groote gevaar hier juist ligt in het feit, dat men de ordeningen Gods voor het leven loswrikt.

De Calvinistische levensovertuiging schijnt wel eens wat hard. Wanneer daar eenige, als boefjes uitzienende smerige jongens, naar wie geen dokter omziet en die met hongerige magen rondloopen, straks door de schoolzusters worden gebaad en gewasschen, wanneer ze door de schoolartsen worden onderzocht, door de schoolvoeding een maaltijd ontvangen en misschien nog door de schoolkleding een nieuw pakje, dan schijnt iedereen te moeten zeggen, dat er aan die kinderen een weldaad is geschied.

En toch zegt de Calvinist, dat daar iets gedaan is, dat een nedergang van het leven beteekent, omdat de orde Gods is verbroken.

Of wij dan deze kinderen zoo willen laten loopen? Neen, waarlijk niet. Maar dat ze er zoo loopen, komt omdat de ouders de geboden Gods niet handhaven, omdat ze hun roeping niet verstonden. (Of misschien in enkele gevallen, omdat ze niet in staat waren hun roeping na te komen.)

En nu helpt het niet of men al kras betoogt, dat er dan toch wat gedaan moet worden, indien men de wonden op het zachtst heelt en zonder meer de gemeenschap de taak van de ouders laat overnemen.

Want alleen in den weg van gehoorzaamheid van de ordeningen Gods ligt genezing voor de levenswonden.

Zoo heel gemakkelijk dringt ook in onze samenleving de revolutionnaire tendenz door.

Veel eerder dan wij het zelf weten, hebben we een klein tikje te pakken van het molenwiel van de revolutionnaire idee, waardoor altijd de dingen onderste-boven gedraaid worden.

Maar al te gemakkelijk aanvaardt men iets dat mooi klinkt, dat vanzelfsprekend lijkt, al is het dan toch in wezen beslist ongereformeerd.

Sociale maatregelen zijn alleen dan te aanvaarden wanneer zij de orde, die God voor de dingen gesteld heeft, niet in wezen aantasten.

Nu zijn we in onze eeuw helaas zoover, dat we ons gewend hebben aan het redeneeren vanuit het nuttigheids-standpunt.

Het pragmatisme, dat in Amerika zooveel opgang maakt en dat de waarheid laat bepalen door het nuttig effect, is wel niet als theorie, maar is wel als praktische levenshouding veel te veel doorgedrongen in onze Christelijke samenleving.

En juist in een tijd als de onze, waarin allerlei pogingen tot opheffing des levens gedaan worden, dient men wel te bedenken, dat elke maatregel die genomen wordt om het leven te helpen, maar die dan tegelijkertijd in het leven een element in zich draagt dat vijandig is aan de ordeningen Gods, in werkelijkheid op de lange baan het leven vernietigt.

Een goed werk moet naar de belijdenis van den Catechismus „naar de Wet Gods zijn en tot Gods eere”.

Hoe kan echter zulk een werk zijn in overeenstemming met Gods Wet, wanneer het in zijn opzet geen rekening houdt met de ordinantie Gods voor heel het leven?

Een ding moeten we nu hierbij echter niet uit het oog verliezen.

Er is ook in gereformeerde kringen wel eens een neiging om een zekere conservatieve houding, waarbij men de dingen laat zooals ze altijd geweest zijn, het meest in overeenstemming acht met de ordinantiën des Heeren.

Dat is fout.

Evenzeer is het de vraag of de meest simpele redeneering altijd de meest juiste is.